

Onderwerp: Jaarstukken 2024, regionale agenda 2026-2029 en begroting 2026 – 2029
Groene Metropool Regio (GMR)

Ons kenmerk: 2025-022559

Nummer.

Elst, 22 april 2025

AAN DE RAAD

1. Voorstel

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2024;
2. In te stemmen om het overschot op de jaarrekening van € 706.438 naar rato terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten;
3. Kennis te nemen van de regionale agenda 2025 – 2028 en de Concept begroting 2026 – 2029
4. Het structurele voordeel van € 10.781 te verwerken in het meerjarenperspectief van de Kadernota 2026 bij het onderdeel verbonden partijen;
5. Vaststellen van de begrotingswijziging 2025-01 voor het programma Regiobureau en programma Opgaven voor een bedrag van € 418.320;
6. Toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en daartoe bijgevoegd wijzigingsbesluit vast te stellen;
7. Wethouder A.T.L. van den Dam te benoemen als lid van het algemeen bestuur van de Groene metropoolregio en burgemeester R.P. Hoytink-Roubos als diens plaatsvervanger vanaf inwerkingtreding nieuwe regeling’;
8. In te tekenen op de vijf opgaven van de GMR voor de periode 2026;
9. Een zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2024, de concept begroting 2026 – 2029 en daarin te reageren op de meegezonden Q&A m.b.t. aanpassing GR.

2. Inleiding

Het algemeen bestuur van de GMR heeft op 3 april 2025, de jaarstukken 2024, begroting 2026 – 2029 en de aanpassing gemeenschappelijke regeling (GR) in concept vastgesteld. Op 10 april 2025 is nog een aanvulling op de aanpassingen gemeenschappelijke regeling gedeeld, alsmede een Q&A. Het college en de Raad wordt gevraagd kennis te nemen van deze stukken. Daarnaast wordt de Raad gevraagd in te stemmen met de aanpassingen van de GR en verwerking van de financiële consequenties.

3. Doel en beoogd effect

Door de financiële en beleidsontwikkelingen ontwikkelingen van de GMR te volgen, kunnen we tijdig constateren of er een zienswijze ingebracht moet worden voordat de jaarstukken en ontwerpbegroting door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld.

4. Argumenten

1.1 en 8.1 de jaarstukken geven aanleiding tot het indienen van een zienswijze

De jaarstukken en begroting 2026- 2029 laten zien dat de GMR invulling heeft gegeven aan de zienswijzen die zijn ingediend in 2025. De inwonersbijdrage is niet gestegen. Zoals ook vermeld in de jaarrekening in paragraaf i.3.6 is het [integraal dashboard ruimtelijke ontwikkelingen](#) inmiddels in concept gereed, uitgevoerd door de Provincie Gelderland.

2.1 en 4.1 Het overschot vloeit terug naar de deelnemende gemeenten

De jaarrekening 2024 kent een overschot van de ontvangen inwonerbijdrage van € 679.084 door hoofdzakelijk het in een lager tempo uitvoeren van de trajecten uit de regionale agenda. Het lagere tempo is het gevolg van onder meer krapte op de arbeidsmarkt en het pas later in het jaar beschikbaar komen van subsidies.

Naast het overschot op de inwonerbedrag is ook sprake van een onderbesteding van een in voorgaande jaren gevormde bestemmingsreserve ter grootte van € 31.911. Dit betekent dus een totaal voordeel van € 710.995. Op grond van artikel 31 lid 8 van de Gemeenschappelijke Regeling moet eerst de algemene reserve tot € 100.000 aangevuld worden. Daarvoor is een bedrag nodig van € 4.557 waardoor per saldo een totaalbedrag van € 706.438 naar rato kan terugvloeien naar de deelnemende gemeenten.

Op grond van ons inwoneraantal van 48.703 per 1-1-2023 (is bepalend voor hoogte inwonerbijdrage in begroting 2024) op een totaal van 801.794 inwoners krijgen wij 6,07% van het uit te keren bedrag. Dit komt neer op (afgerond) € 43.000. Dit bedrag zal als eenmalig voordeel worden verwerkt in onze 2^e Bestuursrapportage 2025.

3.1 en 5.1 Geen nadelige financiële consequenties

Het betreft een budgettair neutrale begrotingswijziging waarbij aan de baten- en lastenkant eenzelfde bedrag aan mutaties wordt verwerkt. Ook voor ons als gemeente Overbetuwe zitten aan deze wijziging geen financiële consequenties. De jaarstukken passen binnen de financiële kaders van de gemeente Overbetuwe.

6.1. De GMR kan op grond van de huidige regeling geen subsidieverordening vaststellen en subsidies verlenen

De GMR is een collegeregelingswaarin alleen collegebevoegdheden zijn overgedragen. Door toetreding van de raad kan de raadsbevoegdheid om een subsidieverordening vaststellen worden overgedragen aan de GMR en kan de GMR vervolgens ook subsidiebesluiten verlenen. In de gewijzigde gemeenschappelijke regeling is de bevoegdheid tot het vaststellen van een subsidieverordening beperkt tot de taken van de GMR.

Een gevolg van raadsdeelname aan de GMR is dat in het vervolg zowel college als raad moeten instemmen met besluiten die aan de deelnemende gemeenten worden voorgelegd.

6.2 De huidige verdeling van ontvangen subsidiegelden is belastend voor de GMR en organisaties die de kassiersfunctie vervullen.

De afgelopen jaren heeft de GMR middelen binnengehaald voor de regiogemeenten met als opdracht deze te verdelen. Hiervoor is het nodig om bij andere organisaties een kassiersfunctie onder te brengen, omdat de GMR in haar regeling de bevoegdheid mist om een subsidieverordening vast te stellen en subsidies te verstrekken. De verwachting is dat er meer subsidies via de GMR in de regio moeten worden verdeeld. Voor de organisatie die de

kassiersfunctie invult betekent deze taak de nodige administratieve druk en vaak past deze taak niet goed in de eigen bedrijfsvoering. De GMR is nauw betrokken bij het uitvoeren van de subsidieverdeling, zowel administratief als ook in de verantwoording van de besteding van de gelden. De hiervoor te maken kosten kan de GMR niet declareren. Zowel organisaties die de kassiersfunctie vervullen als de GMR zien graag dat de GMR deze taak op zich neemt.

6.3 De volgende argumenten liggen ten grondslag aan het voorstel tot overdracht van de verordende bevoegdheid tot het verlenen van subsidies:

1. De GMR is voortaan zelf bevoegd om subsidies aan externen te verstrekken.
2. Het overzicht op de inzet van middelen verbetert omdat de subsidies in de administratie van de GMR zijn opgenomen (transparantie) en verantwoord worden (rechtmatigheid).
3. Voor derden (verstrekkers van middelen) geeft dit duidelijkheid over het partnership van de regio. Hogere overheden gebruiken steeds vaker de regionale samenwerking als vehikel om subsidies te vertrekken.
4. Het niet langer gebruik hoeven maken van (juridische) constructies bij derden, via mandaten, machtigingen en dienstverleningsovereenkomsten verhoogt de effectiviteit en snelheid van handelen.
5. De subsidieregelingen worden door het algemeen bestuur vastgesteld waardoor de democratische legitimatie is geborgd.
6. Het ontlast gemeenten en partners in de regio omdat zij niet langer de rol van kassier op zich hoeven te nemen en geeft rolduidelijkheid.
7. Eventuele baten, rente-inkomsten op subsidiegelden, momenteel ruimt 19 miljoen euro, komen ten gunste van de GMR

7.1 Raad is door deelname aan de GMR bevoegd om het AB-lid aan te wijzen.

Door deelneming van de raad aan de GMR wordt de raad bevoegd om het AB-lid aan te wijzen dat de gemeente vertegenwoordigt. Momenteel is wethouder A.T.L. van den Dam door het college aangewezen als AB-lid en burgemeester R.P. Hoytink-Roubos als plaatsvervangend AB-lid. De raad kan het AB-lid uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders aanwijzen. In de Nota verbonden partijen gemeente Overbetuwe 2024 (par. 3.4, pagina 13) is bepaald dat geen raadsleden worden benoemd als vertegenwoordiger van de gemeente in een publiekrechtelijke organisatie, tenzij de publiekrechtelijke organisatie dit zelf voorschrijft. Het voorstel is daarom om het huidige AB-lid en diens plaatsvervanger opnieuw te benoemen als AB-lid en plaatsvervangend AB-lid.

8.1 Financiële keuzes worden gemaakt bij besluitvorming Kadernota

Op 27 augustus 2024 (2024-048950) heeft de Raad besloten om voor 2025 in te tekenen op de 5 opgaven. In een bestuurlijke reactie naar het dagelijks bestuur (DB) van de GMR is het belang van concrete maatregelen en het beheersbaar houden van de kosten benadrukt. Met de begroting 2026 – 2029 die voorligt is invulling gegeven aan het beheersbaar houden van de kosten en heeft de GMR een inspanning gedaan om aan de eerder ingediende zienswijzen tegemoet te komen. Het uittreden uit een opgave is mogelijk vanaf 2027 zonder negatieve financiële consequenties. De GMR is eerder schriftelijk geïnformeerd dat pas na besluitvorming Kadernota 2026 (juli 2025) wordt besloten over intekenen op de opgaven vanaf 2027. Indien wordt besloten uit te treden uit één of meerdere opgaven vanaf 2027 wordt de GMR hierover uiterlijk Q3 2025 geïnformeerd.

9.1 Het college kan zich niet vinden in de 'Q&A verordende bevoegdheid'

Het college wil benadrukken dat bijgevoegde “Q&A verordende bevoegdheid” niet tijdens de AB vergadering is voorgelegd en pas na de AB vergadering is toegezonden. Het college kan zich niet vinden in de antwoorden op de vragen “Kan een raadslid zitting nemen in het AB” op pagina 2, “Hoe erg is het wanneer een niet collegelid AB-lid is?” op pagina 3 en “Bestaat er geen vrees dat het aangaan van een gemengde regeling door raden/raadsleden kan worden benut om andere zaken geregeld te krijgen.” op pagina 4. In de beantwoording staat een onjuiste weergave van de rol van AB-lid en de wijze waarop de raad tot een keuze komt. Daarnaast insinueren de woorden “erg” en “vrees” dat de betrokkenheid van de raad als lastig zou kunnen worden ervaren. Het college herkent zich hierin niet en meent dat de verhouding tussen college en raad bij samenwerkingsverbanden prettig en constructief is. Het college stelt voor om in de zienswijzebrief hier aandacht voor te vragen.

5. Kanttekeningen en risico's

N.v.t.

6. Financiën

De begroting van de GMR is opgebouwd uit twee delen:

- Het regiobureau
- De vijf opgaven

De begroting is opgesteld voor de jaren 2025-2028 en materieel sluitend.

Het benodigde budget voor het regiobureau wordt gefinancierd uit een bijdrage van alle deelnemende gemeenten. Om deze bijdrage te berekenen, wordt het inwoneraantal per 1 januari 2024 als verdeelsleutel gehanteerd (bijlage 3 van de begroting). Naast de gemeentelijke bijdrage voor de kosten van het regiobureau, betalen de gemeenten een bijdrage voor The Economic Board (TEB).

De middelen voor de vijf opgaven worden gevormd door gemeenten die intekenen op die opgave en subsidies van bijvoorbeeld provincie of Rijk en partners (zoals koepelorganisaties, onderwijsinstellingen of bedrijven). Samengevat zijn voor 2026 de bijdragen per inwoner in onderstaande tabel opgenomen.

(deze tabel is gebaseerd op de primaire begroting):

Begroting programma opgaven

(bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029
Lasten (per opgave)				
Groene groeiregio	1.819	1.819	1.820	1.820
Productieve regio	686	557	597	657
Ontspannen regio	664	664	664	664
Verbonden regio	1.184	1.184	1.184	1.184
Circulaire regio	3.087	2.527	2.509	2.509
Totaal lasten	7.440	6.751	6.774	6.834
Baten (per financieringsstroom)				
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	4.481	4.465	4.506	4.566
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	0	0	0	0
Subsidies	2.959	2.288	2.268	2.268
Overige baten	0	0	0	0
Totaal baten	7.440	6.751	6.774	6.834
Saldo	0	0	0	0

Het terug te ontvangen bedrag van afgerond € 43.000 (na positieve besluitvorming hierover) zal als eenmalig voordeel worden meegenomen in de 2e Bestuursrapportage 2025. Het structurele voordeel van € 10.781 wordt verwerkt in het meerjarenperspectief van de Kadernota 2026, bij het onderdeel verbonden partijen.

7. Duurzaamheid

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen wil toonaangevend worden in circulair denken en duurzaam handelen, in Nederland én Europa. Die ambitie vraagt om inzet van bedrijven, inwoners, maatschappelijke organisaties, de gemeenten en vele andere overheidsorganisaties.

8. Vervolg

Planning

Dit voorstel wordt, na agendering door de agendacommissie, in de raad van 19 juni behandeld. Na deze raadsvergadering, wordt het bestuur van de GMR van het besluit op de hoogte gesteld.

Communicatie

De communicatie wordt door de GMR verzorgd.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

We maken deel uit van een Gemeenschappelijke Regeling. Het is aan de gemeenteraden een zienswijze in te dienen op de jaarstukken en ontwerpbegroting.

Evaluatie

N.v.t.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris de burgemeester

D.C. van Eeten

R.P. Hoytink-Roubos

9. Relevante stukken

1. Aanbiedingsbrief GMR jaarstukken 2024
2. Aanbiedingsbrief jaarverslag TEB
3. Aanbiedingsbrief begroting 2026 - 2029
4. Jaarstukken 2024
5. Begroting 2026-2029
6. Wijziging Gemeenschappelijke regeling
7. Gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2025
8. Q&A Verordende Bevoegdheid
9. Nota Verbonden Partijen
10. Wijzigingenblad
11. Zienswijzebrief
12. Concept raadsbesluit jaarstukken en begroting 2026 – 2029 GMR
13. Concept Raadsbesluit wijziging gemeenschappelijke regeling
14. Brief colleges 17 gemeenten inzake wijziging gemeenschappelijke regeling regio Arnhem – Nijmegen
15. Accountantsverslag controle 2024
16. 2024 jaarverslag en jaarrekening the Economic Board regio Arnhem - Nijmegen

Portefeuillehouder: Wethouder Rik van den Dam

De behandelend ambtenaar is Anne ten Brummelhuis. Technische vragen dienen uiterlijk donderdagmorgen om 08:00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl